

Aqüeducte de Conangle

Balsareny

Ubicació

Comarca:	Bages
Lloc/Adreça:	A la Séquia de Manresa. Sector sud del terme municipal, vora les mins de potassa de Vilafruns.
Emplaçament	Eix del Llobregat, en la variant de Vilafruns (C-16z), al km. 65,1, camí direcció NW uns 150 m.
Alçada:	294
Coordenades:	
Latitud:	41.83508
Longitud:	1.87465
UTM Est (X):	406560
UTM Nord (Y):	4632078

Classificació

Número de fitxa	08018 - 179
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Obra civil
Estil / època:	Medieval Gòtic Contemporani
Segle	XIV, XIX
Any	1340, 1824
Estat de conservació	Bo
Protecció	Inexistent
Tipus de protecció:	Inexistent
Número inventari	IPA 16296
Generalitat i altres inventaris	
Accés	Fàcil
Ús actual:	Lúdic/Cultural
Titularitat	Pública
Titular:	Ajuntament de Manresa; Junta de la Séquia
Fitxes associades:	

Descripció

Aqüeducte de la Séquia de Manresa anomenat popularment Pont de Conangle. És un dels tres aqüeductes monumentals d'aquesta infraestructura medieval en el seu recorregut principal. Passa per sobre de la riera de Conangle, que forma una petita vall entre camps de conreu i bosc, just a la divisòria entre els termes municipals de Balsareny i Sallent.

L'aqüeducte és força llarg, d'uns 103 metres, i a la part inicial, al nord, fa un lleuger gir. D'alçada màxima mesura uns 12 metres. S'hi poden distingir dues parts ben diferenciades: l'aqüeducte originari, que es caracteritza pels tres arcs apuntats centrals (val a dir que són els únics arcs apuntats de tota la Séquia) i una construcció de reforç que el 1824 s'hi va adossar a la cara oest. Com que els arcs de les dues construccions no coincideixen del tot, sinó que s'encavallen parcialment, fa la impressió que ens trobem davant de dos ponts en paral·lel, tot i que a la part alta tota l'obra queda fusionada en una plataforma uniforme, de 4,5 m d'amplada. En la part gòtica l'aparell és fet amb carreus de mida no gaire gran i força desiguals. L'obra del segle XIX és molt més regular, amb carreus ben disposats en filades. Tot aquest costat oest es caracteritza per un perfil atalussat fins a dalt de tot, de manera que l'aqüeducte queda ben reforçat davant els possibles aiguats de la riera. En aquesta cara només queden descoberts dos arcs, que són de mig punt. El tercer arc ha quedat cegat. I encara més al sud són visibles quatre arcs més que han de correspondre a l'obra gòtica originària, ja que semblen lleugerament apuntats. Tots aquests arcs han quedat pràcticament tapats pels murs de reforç, que en aquesta part meridional deixen entreveure diferents fases constructives.

L'aqüeducte té dos elements ornamentals o commemoratius: sobre un dels arcs de la cara est hi trobem un escut totalment erosionat amb dos carreus a la part inferior que tenien una inscripció. Se n'insinuen algunes lletres al costat esquerre del carreu superior, però la inscripció és completament il·legible. D'altra banda, sobre un arc de la cara oest hi podem veure una pedra amb una orla que té inscrita la data 1824. Aquest ha de ser l'any en què es van realitzar les obres per reforçar l'aqüeducte al costat oest, que devia quedar malmès per una torrentada.

A la part superior, el caixer (per on discorria l'aigua de la Séquia) és cobert amb lloses que permeten caminar sobre l'aqüeducte, protegit amb unes baranes metàl·liques. Actualment es troba fora d'ús, ja que les abundants fuites que tenia en feien perillar l'estructura. Per solucionar-ho fa uns anys es va fer passar una canonada soterrada al costat dret de la construcció. Al costat de la barana es conserva una fita on hi ha esculpit l'escut de Manresa. És una de tantes fites que recorden que el recorregut de la Séquia formava part antigament del municipi de Manresa.

Observacions:

Altres denominacions: Pont de Conangle, Pont de cal Negret

El termenal entre els municipis de Balsareny i Sallent passa per la riera de Conangle, de manera que la meitat nord de l'aqüeducte pertany al terme de Balsareny i la meitat sud al terme de Sallent.

Forma part de la ruta de la Séquia, senyalitzada pel Parc de la Séquia. Té un plafó informatiu.

Història

Per fer front a una greu sequera el Consell de la Ciutat de Manresa decidí construir una gran séquia, projecte que va obtenir el permís del rei Pere III. La direcció de l'obra va anar a càrrec de Guillem Catà, mestre liniador de la ciutat de Barcelona i un dels millors especialistes en aquell moment. Una primera part de les obres (des de l'inici a Balsareny fins a arribar al terme de Manresa) es va portar a terme entre 1339 i 1377. Les obres van començar aviat i del mateix any 1339 ja daten la resclosa i l'aqüeducte de Santa Maria. L'aqüeducte de Conangle fou construït entorn de 1340, el mateix any que el bisbe de Vic va posar l'entredit a la ciutat de Manresa quan la Séquia va entrar a les terres del terme de Sallent.

Tal com hem esmentat, a principis del segle XIX (l'any 1824 segons una inscripció) l'aqüeducte es va reparar amb la construcció d'una estructura de reforç. Això va modificar considerablement la fesomia de l'obra vista des de la cara oest.

Bibliografia

ALABERN i VALENTÍ, Josep (2002): "Introducció: la Sèquia de Manresa" i "La Sèquia, infraestructura tècnica" a *Al voltant de la construcció de la Sèquia de Manresa*. Manresa, Col·legi d'Enginyers Tècnics de Catalunya; Col·legi d'Enginyers Tècnics Industrials de Manresa.

ALABERN i Valentí, Josep (2004): "La Sèquia de Manresa", a *I Col·loqui Internacional d'irrigació, energia i abastament d'aigua: els canals a Europa a l'Edat Mitjana*. Manresa, Parc de la Sèquia (publicació digital), p. 7-15.

CARRETÉ PARERA, Ramon; BENÉITEZ, Vicenç (2002). *Balsareny: història en imatges (1897-1975)*. Col·lecció Fotografia històrica, 12. Angle Editorial; Centre d'Estudis del Bages, Manresa, p. 15-16.

CARRETÉ PARERA, Ramon (2010). *Noms de lloc, de casa i de persona de Balsareny*. Institut Cartogràfic de Catalunya, Barcelona, p. 107.

CASES i IBÁÑEZ, Adrià (2004): *Les pedres de la Sèquia. Un recorregut pel seu paisatge*. Manresa, Centre d'Estudis del Bages; Col·legi d'Arquitectes de Catalunya. Col·lecció Guies, núm. 5, Manresa.

FRANQUESA, T; RECASENS, J (1983): *Coneguem la Sèquia*. Manresa, Caixa d'Estalvis de Manresa.

PIÑERO, Jordi (2010), *La Sèquia de Manresa. Estudi històric i documentació del patrimoni associat a un canal d'origen medieval*, estudi inèdit per a l'Ajuntament de Manresa, Manresa.

SARRET i ARBÓS, Joaquim (1906): *La Cèquia de Manrèsa*. Manresa.

SERRA SALA, Joan M.; CARRETÉ PARERA, Ramon (2005). *Balsareny, ahir i avui*. Ajuntament de Balsareny, p. 49-55.

TORRAS, Marc (2004). "Els inicis de la Sèquia de Manresa", a *I Col·loqui Internacional d'irrigació, energia i abastament d'aigua: els canals a Europa a l'Edat Mitjana*. Manresa, Parc de la Sèquia (publicació digital), p. 198-207.

